

ददृशुस्तं नृपतपो यज्ञस्य विधिमुत्तमं । देवेन्द्रस्येव विहितं भीमसेनेन भारत ।
 ददृशुस्तोरणान्यत्र शतकुम्भमयानि ते । शय्यासनविहारान् सवहन् जनसञ्चयान् ।
 घटान् पात्रोः कटाहानि कलसान् वर्द्धमानकान् । न हि किञ्चिदसौवर्णमपश्यन् वसुधाधिपाः ।
 यूपान् शस्त्रपठितान्दारवान् हेमभूषितान् । उपकृतान् यथाकामं विधिवद्भूरिवर्चसः ।
 स्थलजा जलजा ये च पशवः केचन प्रभो । सर्वानेव समानीतानपश्यन्तत्र ते नृपाः ।
 गाश्चैव महिषीश्चैव तथा वृद्धस्त्रियोऽपि च । श्रौदकानि च सत्त्वानि श्वापदानि वयंसि च ।
 जरायुजाण्डजातानि स्नेदजान्युद्भिदानि च । पर्वतानूपजातानि भूतानि ददृशुस्त ते ।
 एवं प्रमुदितं सर्वं पशुगोधनधान्यतः । यज्ञवाटं नृपा दृष्ट्वा परं विस्मयमागताः ।
 ब्राह्मणानां विशाञ्चैव वज्रमृष्टान्नमृद्धिमत् । पूर्णं शतसहस्रे तु विप्राणां तत्र भुञ्जतां ।
 दुन्दुभिर्भेषनिर्धोषो मुज्जम्बुजतराक्षत । विननादासकृत्वापि दिवसे दिवसे गते ।
 एवं स ववृते यज्ञो धर्मराजस्य धीमतः । अन्नस्य सुवहन् राजनुत्सर्गान् पर्वतोपमान् ।
 दधिकुल्याश्च ददृशुः सर्पिषश्च हृदान् जनाः । जम्बुद्वीपो हि सकलो नानाजनपदायुतः ।
 राजन्नदृश्यतैकस्यो राजस्तस्य महामखे । तत्र जातोसहस्राणि पुरुषाणां ततस्ततः ।
 गृहीत्वा भाजनान् जम्बुवर्द्धनि भरतर्षभ । स्वमिणश्चापि ते सर्वे समृष्टमणिकुण्डलाः ।
 पर्यवेशन् द्विजार्तोस्तान् शतशोऽथ सहस्रशः । विविधान्यन्नपानानि पुरुषा येऽनुयायिनः ।
 ते वै नृपोपभोज्यानि ब्राह्मणानां ददुश्च ह ।
 इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि युधिष्ठिराश्वमेधे पञ्चाशीतोऽध्यायः ॥ ८५ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ समागतान् वेदविदो राज्ञश्च पृथिवीश्वरान् । दृष्ट्वा युधिष्ठिरो राजा भीमसेनमभाषत ।
 उपायाता नरव्याघ्र य एते पृथिवीश्वराः । एतेषां क्रियतां पूजा पूजार्हा हि नराधिपाः ।
 इत्युक्तः स तथा चक्रे नरेन्द्रेण यशस्विना । भीमसेनो महातेजा यमाभ्यां सह पाण्डवः ।
 अथाभ्यगच्छद्भोविन्दो वृष्णिभिः सह धर्मजं । बलदेवं पुरस्कृत्य सर्वप्राणभृताम्बरः ।
 युयुधानेन सहितः प्रद्युम्नेन गदेन च । निशठेनाथ शम्बेन तथैव कृतवर्मणा ।
 तेषामपि परां पूजां चक्रे भीमो महारथः । विविशुस्तो च वेश्मानि रत्नवन्ति च सर्वशः ।
 युधिष्ठिरसमीपे तु कथान्ते मधुसूदनः । अर्जुनं कथयामास वज्रसंग्रामकर्षितं ।
 स तं पप्रच्छ कौन्तेयः पुनः पुनररिन्दमं । धर्मजः शक्रजं जिष्णुं समाचष्ट जगत्पतिः ।
 आगमद्वारकावासी समाप्तः पुरुषो नृपः । योऽद्राक्षीत् पाण्डवश्रेष्ठं वज्रसंग्रामकर्षितं ।
 समीपे च महाबाहूमाचष्ट च मम प्रभो । कुरु कार्याणि कौन्तेय हयमेधार्थमिद्वये ।
 इत्युक्तः प्रत्युवाचैनं धर्मराजो युधिष्ठिरः । दिव्या स कुशलो जिष्णुरुपायाति च माधव ।
 यदिदं सन्दिदेशास्मिन् पाण्डवानां बलाघणीः । तदाज्ञातुमिहेच्छामि भवता यदुनन्दन ।
 इत्युक्तो धर्मराजेन वृष्ण्यन्धकपतिस्तदा । प्रोवाचेदं वचा वाग्मी धर्मात्मानं युधिष्ठिरं ।

२५४

२५५

२५६

२५७

२५८

२५९